

Ex/SANS/PG/3.3B/2025

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2025

(2nd Year, 1st Semester)

SANSKRIT (EVENING)

COURSE : XIII/B

[Samhitā Texts]

Time : 2 Hours

Full Marks : 30

The figures in the margin indicate full marks.

सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषायां देवनागरीलिप्या च प्रदेयम्।

१. अधःप्रदत्तेषु प्रश्नद्वयस्य उत्तरं लेखनीयम्। 8×2=16

(क) ऋग्वेदीय-पुरुषसूक्तानुसारेण वैदिकदर्शनभावना सम्यक् विव्रियताम्।

(ख) ऋग्वेदस्य नासदीयसूक्तमवलम्ब्य सृष्टितत्त्वविषयको विचारः साधु प्रस्तूयताम्।

(ग) अथर्ववेदीयभूमिसूक्तमनुसृत्य पर्यावरणचिन्तनं वैशद्येन समुपवर्णयताम्।

(2)

२. अधोलिखितयोः एकस्य मन्त्रस्य व्याख्या करणीया। 6×1=6

(क) यस्मिन्नुच्चः साम यजूषि यस्मि-
न्प्रतिष्ठिता रथनाभाविवाराः।

यस्मिंश्चित्तं सर्वमोतं प्रजानां
तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु॥

(ख) कालो अश्वो वहति सप्तशिमिः सहस्राक्षो अजरो भूरिरेताः।
तमा रोहन्ति कवयो विपश्चितस्तस्य चक्रा भुवनानि विश्वा।

३. निम्नलिखितेषु चतुर्णां प्रश्नानाम् उत्तरं प्रदीयताम्। 2×4=8

(क) ऋग्वेदगतस्य नदीसूक्तस्य ऋषिच्छन्दोदेवतानामानि
उपस्थाप्यन्ताम्।

(ख) “प्र सप्त सप्त त्रेधा चक्रमु” — नद्यः केन प्रकारेण सप्त सप्त
भूत्वा त्रिप्रकारं प्रवहन्ति ?

(ग) सिन्धुः अग्रगमनाय कः मार्गान् अरचयत् ? सिन्धुः किमभिलक्ष्य
प्रवहति ?

(घ) सिन्धुः नार्या सह कथं तुलिता ?

(ङ) सिन्धुः पूर्वतटवर्तिनीनां नदीनां नामानि उल्लेखनीयानि।

(च) कथं सिन्धुः मानवानां कल्याणकारिणी ?

★ ★ ★